

SAMAAN AIKAAN OPINAHJOISSA...

Suomen sarjakuvaseuran arkistolle putkahtelee postin välityksellä monenlaista kiinnostavaa materiaalia. Esimerkiksi sarjakuvatutkimuksia, Opinnäytetöihin voi käydä tutustumassa arkiston aukioloaikoina, jotka selviävät tämän lehden sisäkannesta.

Tietotekniikan kehittyminen on mullistanut animaatioelokuvien maailman. Tietokoneanimaatio kehitty jatkuvasti, ja sitä käytetään paitsi itsenäisenä taidemuotona myös lisukkeena musiikkivideoissa, näytelmäelokuvien erikoistehostejaksoissa, mainoksissa ja dokumenteissa.

Pirkko Seppälä on pureutunut tietokoneanimaation menneisyyteen ja mahdollisuuksiin Riihimäen kauppaoppilaitoksessa keväällä 1992 tekemässään opinnäytetyössä. Seppälä on 15-sivuisesa seminaarityössään esitellyt lyhyesti animaation historiaa, suhdetta televisioon ja sarjakuvaan. Tarkemman analysoinnin kohteena on vuonna 1982 valmistunut Disney-elokuva Tron, joka onkin amerikkalaisen tietokoneanimaation uranuurtaja.

Suomalaisista tienneyttäjistä esitellään TÖÖT-filmi, Espoon Taide- ja Tietotekniikkakeskus CARTES ja Taideteollisen korkeakoulun Digitaalisen visualisoinnin ja suunnittelun instituutti IMI. Lisäksi Seppälä kurkistaa multimedian ja visualisoinnin mahdollisuuksiin.

Seppälän tutkielma on valaiseva ja kiinnostava, mutta keskittyy enemmän teknisiin kuin esteettisiin mahdollisuuksiin. Käsittely jää joiltakin osin kovin niukaksi; esimerkiksi japanilaisesta tietokoneanimaatiosta olisi luultu löytyvän roppakaupalla eritasoisia esimerkkejä.

Sanna Koskinen on tehnyt mallikelpoisen ja helpotajuisen tutkielman *Mikki Hiiri*-sarjakuvan toimintamalleista Laukaan lukiossa keväällä 1991. Koskinen tutkielma on liitteineen 46-sivuinen, ja siinä käsitellään sarjakuvan kehitystä, *Mikki Hiiren* syntymää ja muuttumista, ja *Mikki*-sarjakuvien olemusta. Päähenkilöiden luonnehdinnat ovat nasevia ja henkilöiden toimintamallien ja luonteenpiirteiden muuttumista vuosien varrella tarkastellaan oivaltavasti.

Laukaan lukion äidinkielen opettaja näyttää olevan sarjakuvan suhteen avoin ja valveutunut, sillä samassa opinahjossa on syntynyt myös tuhti esitys *Marvel*-sarjakuvista. **Tero Kankaanperän** keväällä 1992 valmistunut *Marvel*-tutkielma on liitteineen 73-sivuinen, ja se pitää sisällään monipuolisen ja yksityiskohtaisen katsauksen *Marvel*-yhtiön historiaan ja julkaisupolitiikkaan sekä suomennettuihin *Marvel*-sarjakuviin.

Historiaosuuden jälkeen Kankaanperä tarkastelee mm. sarjakuvien tekemistä, visuaalista ilmettä ja *Marvel* Universumin suhdetta todellisuuteen, uskontoon ja sensuuriin. Tarkkanäköisesti hän käsittelee myös sarjakuvien maahantoumia, kääntämistä ja oheiskrääsää. Lyhyen lukijakatsauksen kiinnostavin pikkutieto on se, että Suomessa julkaistuista *Marvel*-lehdistä Ryhmä-X vetää eniten puoleensa naislukijoita. Kankaanperän tutkimus olisi muutamilla tilastotiedoilla ja eri hahmojen esittelevillä historiikeillä varustettuna valmis pikku kirjanen. Siitä vaan, Semic!

Syvämmälle amerikkalaisen populaarisarjakuvan salaisuuksiin sukelletaan **Pasi Sankalan** case-tutkimuksessa, jonka hän on tehnyt Oulun yliopiston Lääketieteellisen tiedekunnan Psykiatriselle klinikalle lokakuussa 1991. Sankalan tutkimuksen nimi on **Frank Millerin "Ronin"** pojan nuoruusiän irtaantumisprosessia kuvaavana sarjakuvana. Sankala tutkii Roninin tapahtumia psykoanalyysin ja satujen toimintafunktioiden kautta.

Sankalan tutkimus on erittäin kiehtova ja jännittävä. Väillä raskaanakin jylläävästä analyysistä huolimatta lapsi ei lennä pesuveiden mukana, vaan tutkimuskohteen perusluonnetta kunnioidetaan koko ajan. Sankala ei tutki ainoastaan Roninin tarinaa ja sen käänteitä, vaan myös kuvallista ilmaisuja ja kuvakerronnan symboliikkaa.

Tutkimusmallina Sankala käyttää **Vilja ja Tor-Björn Hägglundin** tulkintoja suomalaisten kansansatujen ja Sampo-runon fantasielementeistä. Lähtökohta on hyvin osuva, sillä satujen narratiiviset ratkaisut ovat hyvin yleispäteviä ja toimivat monien elokuvien ja sarjakuvien piiloteksteinä.

Oululainen Monarchy-kustantamo julkaisee Sankalan tutkimuksen nimellä *Pikku murhaaja* tänä suksynä.

Harto Hänninen

LAISKA PÄÄTOIMITTAJA HOHHOI!

Sarjainfon lukijakilpailu meni totisesti poskelleen, sillä kilpailun vastauspäivämäärä unohdettiin muuttaa aikataulumuutoksen myötä. Niinpä kilpailuun olisi pitänyt vastata jo pari viikkoa ennen lehden ilmestymistä.

Viisi aktiivista lukijaa lähetti joka tapauksessa vastauksensa ennen juhannusta, ja heistä jokainen saa palkinnoksi kansainvälisten artistien signeeraamia sarjakuva-albumeja.

Lukijoiden tuomio vuoden 1991 sarjakuvasadosta oli seuraava:

Käännösalbumit:

Larsson: Kaukana poissa (6 p.)
Loustal: Barney'n blues (6 p.)
Manara: Click! (5 p.)
Mathieu: Alkuperä (5 p.)
Pratt: Corto Maltese Etelämerellä (5 p.)
Watterson: Lassi ja Leevi – Hirviö sängyn alla (5 p.)
Miller-Darrow: Hard Boiled 1 (4 p.)
Hajapisteitä riitti albumeille Kymmenen naista ennen kuolemaa, Naulan kantaan, Kuumetta Urbicandessa ja Joen baari.

Kotimaiset:

Larmola: Pieni taivas (11 p.)
Hiltunen: Mustan rannikon kuningatar (8 p.)
Kurkijärvi: Aquila Oblige (5 p.)
Paakkanen: Suomi sodassa (5 p.)
Hirvonen: Eroottinen eläintarha (3 p.)
Lixsom: Roskaa (3 p.)
Nyyssönen-Ilmaranta: Neekeriarstie (3 p.)
Toivonen-Varpio: Om (3 p.)
Loput pisteet jakautuvat albumeille Pystynen IV, Karjala takaisin ja Kemi 10.
Vertailun vuoksi mielipidettä kysyttiin myös viideltä sarjakuvakriitikolta, jotka kolmen albumin sijaan saivat nimetä viisi parasta.
Ammattilukijoiden summattu lista näyttää tältä:

Käännösalbumit:

Mathieu: Alkuperä (13 p.)
Loustal: Barney'n blues (10 p.)
Cabanes: Piiloleikki (9 p.)
Schuiten-Peeters: Kuumetta Urbicandessa (9 p.)
Burns: El Bostah (6 p.)
Muñoz-Sampayo: Joen baari (6 p.)
Miller-Darrow: Hard boiled (5 p.)
Manara: Click! (4 p.)
Irtopisteille selvisivät Naulan kantaan, Kymmenen naista ennen kuolemaa, Luihin ja ytimiin sekä Al Ledicker nuorempi.

Kotimaiset:

Hirvonen: Eroottinen eläintarha (19 p.)
Larmola: Pieni taivas (15 p.)
Kemi 10 (10 p.)
Pystynen IV (8 p.)
Hiltunen: Mustan rannikon kuningatar (4 p.)
Toivonen-Varpio: Om (3 p.)
Hajapisteet menivät tasan albumeille Suomi sodassa ja Neekeriarstie.

Helsingin Akateemisen kirjakaupan myydyimmät viime vuonna puolestaan olivat Asterix 29 – Ruusu ja miekka, Aku Ankan juhlasarjat, Muumi 3, Muumi 7, Muumi 6, Lassi ja Leevi – Täydellä teholla, Click!, Muumi 4, Muumi 9, Tenavat 36, Valerian – Elävät aseet ja Matka Tulumiin. Hienosti menestyneiden Muumien jälkeen kotimaisista myivät eniten Pystynen IV, Mämmilä 7, Suomi sodassa ja Maisa ja Kaarina vaaran vyöhykkeellä. Akateemisen "steady seller" on ollut vuonna 1988 ilmestynyt Piirrä sarjakuvaa -opas.

Harto Hänninen

AUTA MARTEN TOONDER -ARKISTOA!

Hollantilainen Marten Toonder -arkisto on kiinnostunut kaikesta suomennetusta Toonder-materiaalista.

Vuonna 1912 syntynyt Marten Toonder oli Hollannin menestynein sanomalehtisarjakuvan tekijä. Toonder aloitti sarjakuvien piirtämisen jo 1930-luvulla, mutta saavutti mainetta vasta vuonna 1941 luomansa Tom Pus -hahmon myötä. Toonder piirsi Tom Pusia 45 vuoden ajan; Pus-strippejä ilmestyi yli kymmenessä hollantilaislehdessä päivittäin. Suomessa Tom Pus sai nimekseen Tommi Touhu, ja sitä julkaisivat ainakin Uusi Suomi, Turun Sanomat ja Satakunnan Työ 1950-luvulla. Vuonna 1965 Toonder muutti Irlantiin, missä hän jatkoi sarjakuvauraansa.

Tommi Touhun lisäksi Suomessa on nähty muitakin Toonderin sarjakuvia; Panda ilmestyi Uudessa Suomessa 1940-luvun lopulta saakka ja myös merikapteenista kertova Cappy on tehnyt pitkän uran suomalaislehdissä.

Keräilijät voivat lähettää Toonderin suomennetuista sarjoista tietoja, leikkeitä ja valokopioita osoitteeseen:

The Marten Toonder Archives
c/o Piet Koudenburg
Cortenhoeve 14
2411 JM Bodegraven
NL - Holland